

Overdracht College-Raad

Datum 20 april 2017

onderwerp	Verzelfstandiging regio Noord-Veluwe beschermd wonen - maatschappelijke opvang
portefeuillehouder	Nelleke Vedelaar
informant	Eekeren, Lauris van (2299)
afdeling	Maatschappelijke Ontwikkeling

Voorgesteld besluit raad

1. In te stemmen met de verzelfstandiging van de regio Noord-Veluwe vanaf 1-1-2018 in het kader van de regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
2. De begripsbepaling centrumgemeenteregio Zwolle in artikel 28.1 van de subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang te wijzigen waarna de begripsbepaling als volgt komt te luiden:
"centrumgemeenteregio Zwolle: de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle" en deze wijziging per 1 januari 2018 in werking te laten treden.

Beslisnota voor de raad

Datum 7 april 2017

Openbaar

Onderwerp Verzelfstandiging regio Noord-Veluwe beschermd wonen - maatschappelijke opvang

Portefeuillehouder N. Vedelaar
Informant L.G.J. van Eekeren / T.J. van der Veen
Afdeling Maatschappelijke Ontwikkeling / OWS
Telefoon (038) 498 2071 / 2496
Email L.G.J.van.Eekeren@zwolle.nl / T.J.van.der.Veen@zwolle.nl

Bijlagen n.v.t.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

- 1 In te stemmen met de verzelfstandiging van de regio Noord-Veluwe vanaf 1-1-2018 in het kader van de regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang.
- 2 De begripsbepaling centrumgemeenteregio Zwolle in artikel 28.1 van de subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang te wijzigen waarna de begripsbepaling als volgt komt te luiden: "centrumgemeenteregio Zwolle: de regio van gemeenten waarvoor de gemeente Zwolle als centrumgemeente fungeert en die bestaat uit de regiogemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle" en deze wijziging per 1 januari 2018 in werking te laten treden.

Datum 12 januari 2017

Toelichting op het voorstel

Inleiding

Hoewel alle gemeenten op grond van de Wmo 2015 verantwoordelijk zijn voor het bieden van beschermd wonen en maatschappelijke opvang aan inwoners die deze voorzieningen nodig hebben, hebben centrumgemeenten (waaronder de centrumgemeente Zwolle) hierin een bijzondere verantwoordelijkheid en ontvangen hiervoor de financiële middelen van het rijk. De centrumgemeente Zwolle werkt hierin regionaal samen met de regiogemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle, welke onderscheiden kan worden in twee onderdelen, te weten IJssel-Vecht én Noord-Veluwe. Het rijk heeft besloten per 1-1-2020 de betreffende rijksmiddelen naar alle gemeenten te decentraliseren (en gelijktijdig te objectiveren), maar voorziet wel dat regionale samenwerking nodig blijft. In de aanloop naar die decentralisatie heeft het rijk gemeenten gevraagd om voor 1-1-2017 aan te geven in welk regionaal verband men wil samenwerken vanaf 1-1-2020. De gemeenten van de regio Noord-Veluwe, zijnde de gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek en Putten, hebben aangegeven dat zij binnen de regio Noord-Veluwe samen willen werken ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De gemeenten van de regio IJssel-Vecht, zijnde de gemeenten Dalfsen, Hardenberg, Hattem, Kampen, Ommen, Staphorst, Steenwijkerland, Zwartewaterland en Zwolle hebben ook aangegeven ook na 1-1-2020 samen te willen blijven werken ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Tevens hebben de gemeenten in de regio Noord-Veluwe de wens geuit om deze verantwoordelijkheden - vooruitlopend op een formele decentralisatie per 1-1-2020 – reeds per 1-1-2018 als zelfstandige regio te willen uitvoeren. Deze wens is er al langer. De gemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle als geheel hebben de intentie uitgesproken dit mogelijk te willen maken. De voorbereiding hiervan heeft geleid tot dit voorstel.

Beoogd effect

Bevorderen dat beschermd wonen en maatschappelijke opvang zo nabij mogelijk bij de inwoners en passend bij de mogelijkheden en dynamiek van gemeenten geboden kan worden, waarbij een doeltreffende en doelmatige uitvoering mogelijk is.

Argumenten

1.1 De verzelfstandiging draagt bij aan een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de Wmo 2015 ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

In artikel 2.6.1. lid 1 Wmo 2015 is aangegeven dat regionale samenwerking noodzakelijk en gewenst kan zijn om een doeltreffende en doelmatige uitvoering van de Wmo 2015 te realiseren. Het rijk acht dit ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang gewenst. In de Wmo 2015 is ervoor gekozen om ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang de centrumgemeenten een bijzondere verantwoordelijkheid te geven. Ten behoeve van een doeltreffende en doelmatige uitvoering wordt in de centrumgemeenteregio tussen de gemeenten samengewerkt. Het is echter ook mogelijk om de samenwerking in een kleiner verband van gemeenten binnen het geheel van een centrumgemeenteregio vorm te geven als dit een bijdrage aan een *meer* doeltreffende en doelmatige uitvoering. De gemeenten binnen de centrumgemeenteregio Zwolle zijn van mening dat verzelfstandiging van de Noord-Veluwe kan leiden tot een meer doeltreffende en doelmatige uitvoering ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Datum 12 januari 2017

1.2 Verzelfstandiging is de wens van de gemeenten in de regio Noord-Veluwe en heeft de instemming van de overige gemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle.

De gemeenten in de regio Noord Veluwe willen samenwerken in de regio Noord Veluwe waarbij de wens van deze gemeenten is dat de gemeente Harderwijk de rol van gedelegeerde centrumgemeente vervult. Dit heeft ook de instemming van alle gemeenten in de centrumgemeenteregio Zwolle.

1.3 Verzelfstandiging sluit aan bij de bestaande regionale intergemeentelijke samenwerking en daarmee tot meer congruente regionale samenwerking in het sociaal domein.

Zowel de gemeenten in de regio Noord-Veluwe enerzijds als de gemeenten in de regio IJssel-Vecht anderzijds werken reeds op velerlei terreinen samen. Ook op het terrein van maatschappelijke opvang en beschermd wonen wordt op het niveau van de regio Noord-Veluwe reeds intensief samengewerkt. De formele verzelfstandiging sluit dan ook aan op de bestaande schaal van samenwerken waarbij de gemeente Harderwijk namens de regio Noord-Veluwe reeds een trekkersrol innam.

Ook ten aanzien van de regio IJssel-Vecht leidt de verzelfstandiging van de Noord-Veluwe tot een meer congruente regio in het sociaal domein. De samenwerking op het terrein van maatschappelijke opvang en beschermd wonen in de regio IJssel-Vecht is daarmee meer congruent met de Jeugdhulpregio IJsselland, de Wmo-regio IJssel-Vecht, de veiligheidsregio IJsselland, de regio aanpak huiselijk geweld IJsselland, alsmede de GGD-regio IJsselland en biedt daarmee meer kansen voor een doeltreffende en integrale ontwikkeling in het sociaal domein binnen de regio IJssel-Vecht/IJsselland.

1.4 Het onderscheid in IJssel-Vecht en Noord-Veluwe sluit aan bij de bestaande werkpraktijk.

De gemeentelijke opdracht is het bieden van continuïteit en kwaliteit van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (in regionaal verband). In de praktische uitvoering van deze opdracht zijn ook nu reeds twee regio's te onderscheiden te weten IJssel-Vecht en Noord-Veluwe. Zo zijn de aanbieders voornamelijk actief in één van beide regio's, gaan cliënten veelal en bij voorkeur naar een aanbieder in de eigen regio en wordt met de aanbieders en gemeentelijk intensiever binnen de betreffende regio samengewerkt. Beide regio's hebben een eigen Centrale Toegang, gepositioneerd bij de eigen GGD.. Het onderscheid in Noord-Veluwe én IJssel-Vecht sluit dan ook aan bij de bestaande werkpraktijk.

1.5 Er kunnen goede afspraken gemaakt worden tussen de centrumgemeente Zwolle en de gemeente Harderwijk zodat beide regio's de verantwoordelijkheden goed kunnen uitvoeren vanaf 1-1-2018.

Om een verzelfstandiging vorm te geven is het wenselijk dat er afspraken gemaakt worden over de overdracht van verantwoordelijkheden, taken en middelen van de centrumgemeente Zwolle naar de gemeente Harderwijk. In goed overleg kunnen deze tot stand gebracht worden waarbij het uitgangspunt is dat continuïteit van maatschappelijke ondersteuning mogelijk moet zijn in beide regio's vanaf 1-1-2018. De verwachtingen en afspraken tussen de gemeente Zwolle en de gemeente Harderwijk ten aanzien van de overdracht van taken en middelen naar de gemeente Harderwijk kunnen na besluitvorming in de raad én nog voor 1 juli 2017 worden vastgelegd in een overeenkomst zodat beide gemeenten daarover duidelijkheid hebben.

2.1 Als gevolg van een besluit inzake verzelfstandiging dient de subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang aangepast te worden.

De subsidieverordening beschermd wonen en maatschappelijke opvang is nu nog van toepassing op de gehele centrumgemeenteregio Zwolle, inclusief de gemeenten uit de Noord-Veluwe. De subsidieverordening beschermd wonen – maatschappelijke opvang gemeente Zwolle dient dusdanig aangepast te worden zodat deze voor wat betreft de subsidiering van voorzieningen maatschappelijke opvang en beschermd wonen vanaf 1-1-2018 niet meer van toepassing is voor de gemeenten in de

Datum 12 januari 2017

Noord-Veluwe. Immers de gemeente Harderwijk zal vanaf dat moment zorgdragen voor de continuïteit en kwaliteit van de voorzieningen beschermd wonen en maatschappelijke opvang in de regio Noord-Veluwe. Hiervoor dient artikel 28.1 aangepast te worden ten aanzien van de begripsomschrijving van de centrumgemeenteregio Zwolle. De gemeenten Elburg, Ermelo, Harderwijk, Nunspeet, Oldebroek, en Putten dienen hier niet meer genoemd te worden.

Risico's

De centrumgemeenteconstructie zal door het rijk worden doorgezet tot 1-1-2020. Dat betekent dat de gemeente Zwolle vanuit het rijk gezien formeel de centrumgemeente blijft. De centrumgemeente legt echter ook nu geen verantwoording af aan het rijk. De regiogemeenten verantwoorden zelf aan de gemeenteraad ('horizontale verantwoording'). Dit blijft zo ook na de verzelfstandiging.

De overdracht van taken en middelen naar de gemeente Harderwijk, waarmee de regio Noord-Veluwe de facto verzelfstandigd, dient juridisch en financieel correct vastgelegd te worden. Dit omdat er anders het risico ontstaat dat er als gevolg van de verzelfstandiging BTW-plichtigheid ontstaat alsmede de goedkeuring van de jaarrekening van de gemeente Zwolle afhankelijk wordt van verantwoording dan wel een goedkeurende verklaring van de gemeente Harderwijk. Met behulp van expertise van fiscale, juridische en financiële aard en na overleg met de accountant van de gemeente Zwolle is daartoe een overeenkomst opgesteld. Deze zal aangegaan worden door de Colleges van Zwolle en Harderwijk nadat de beide raden van de gemeenten hebben ingestemd met de verzelfstandiging. In de overeenkomst zijn de verantwoordelijkheden adequaat beschreven, dusdanig dat de hierboven geschetste risico's geheel zijn voorkomen. Deze betreffende overeenkomst blijft geldig tot het moment (per 1-1-2020) dat het rijk daadwerkelijk tot verdere decentralisatie overgaat en de formele rol van centrumgemeente vervalt.

Financiën

De centrumgemeente Zwolle ontvangt rijksmiddelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang in verband met de opdracht om continuïteit en kwaliteit te bieden van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Uitgangspunt is dat beide regio's ook na verzelfstandiging in 2017 en 2018 moeten kunnen blijven voldoen aan deze opdracht. Indien wordt besloten tot de verzelfstandiging zal overeenkomst worden aangegaan tussen de gemeente Zwolle en de gemeente Harderwijk. Op grond hiervan zal de gemeente Harderwijk de financiële middelen om de verantwoordelijkheden en taken uit te voeren ontvangen in de jaren 2018 en 2019. Het betreft dan de financiële middelen die de centrumgemeente Zwolle ontvangt van het rijk in 2018 en 2019 ten behoeve van beschermd wonen en maatschappelijke opvang, voor het gedeelte dat procentueel ingezet wordt in de regio Noord Veluwe. De betreffende financiële middelen worden als "lump-sum" ter beschikking gesteld aan de gemeente Harderwijk waarbij de volledige rechten en plichten ten aanzien van de besteding en verantwoording van deze middelen overgedragen worden aan de gemeente Harderwijk. De rijksmiddelen worden in termijnen ontvangen en zullen analoog daaraan in dezelfde termijnen worden overgemaakt naar de gemeente Harderwijk voor het gedeelte welke procentueel overeengekomen zal worden in de overeenkomst. De middelen worden volledig overgedragen zonder voorwaarden rondom verantwoording van de gemeente Harderwijk richting de gemeente Zwolle. Daarnaast zal het saldo van de bestemmingsreserve maatschappelijke opvang – beschermd wonen bij de centrumgemeente Zwolle, na afsluiting van het boekjaar 2017, vastgesteld worden en het gedeelte dat naar rato voor de regio Noord-Veluwe bestemd is, na vaststelling van de jaarrekening 2017 van de gemeente Zwolle, overgemaakt worden aan de gemeente Harderwijk (ten behoeve van de regio Noord-Veluwe).

Datum 12 januari 2017

Communicatie

De wens om tot verzelfstandiging van de Noord-Veluwe te komen binnen de centrumgemeenteregio Zwolle is al langer onderwerp van gesprek binnen de regionale samenwerking op dit terrein. De regiogemeenten hebben in het kader van de regionale samenwerking hiertoe voorbereidende intentionele besluiten genomen. Aanbieders, Centrale Toegangen (gepositioneerd bij de betreffende GGD-en) en cliëntenvertegenwoordigers zijn hierover op gezette tijden geïnformeerd en achten een daadwerkelijk besluit tot verzelfstandiging een logische vervolgstap.

Vervolg

Indien de gemeenteraad van Zwolle alsmede de gemeenteraad van Harderwijk instemt met de verzelfstandiging, zullen de beide Colleges de hierboven genoemde overeenkomst definitief vaststellen (voor 1 juli 2017). Vervolgens zullen de voorbereidingen richting 1-1-2018 verder en onomkeerbaar uitgevoerd worden. De voorbereiding hiertoe zijn overigens al getroffen, zodat na besluitvorming direct het voorbereidingsproces ook uitgevoerd kan worden. Vanaf 1-1-2018 zullen de gemeenten in de regio IJssel-Vecht met elkaar blijven samenwerken ten aanzien van beschermd wonen en maatschappelijke opvang met de gemeente Zwolle als centrumgemeente (tot 1-1-2020). Deze samenwerking is vastgelegd in het convenant regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang, welke aangepast zal worden aan de hand van de besluitvorming. De overdracht van alle gegevens die nodig zijn voor de uitvoering van deze taken naar de gemeente Harderwijk zal in de eerste helft van 2017 gerealiseerd worden zodat de gemeente Harderwijk in staat is om per 1-1-2018 deze taken ook uit te kunnen voeren en er een succesvolle transitie kan plaatsvinden en continuïteit van de maatschappelijke ondersteuning verzekerd is. Als gevolg van de besluiten zal de centrumgemeente Zwolle de contractering voor het jaar 2018 voor de regio IJssel Vecht uitvoeren en de gemeente Harderwijk voor de regio Noord-Veluwe. De gemeente Zwolle blijft haar taken voor het geheel van de huidige centrumgemeenteregio Zwolle uitvoeren voor het boekjaar 2017. Bij het opstellen van de jaarrekening 2017 van de gemeente Zwolle zal ook de omvang van de bestemmingsreserve maatschappelijke opvang-beschermd wonen vastgesteld worden en na goedkeuring conform de in de overeenkomst opgenomen verdeling verdeeld worden tussen de regio IJssel-Vecht en de regio Noord-Veluwe. Hoewel van formele samenwerking tussen de regio IJssel-Vecht en de regio Noord-Veluwe vanaf 1-1-2018 geen sprake meer zal zijn, zal er periodiek ook na 1-1-2017 periodiek afstemming plaatsvinden tussen de centrumgemeente Zwolle en de gemeente Harderwijk, als vertegenwoordiger van regio Noord-Veluwe als uitvloeisel van de overeenkomst.

Openbaarheid

Dit voorstel is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

de heer drs. H.J. Meijer, burgemeester

mevrouw mr. I. Geveke, secretaris